

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

att: postmottak@kmd.dep.no

Oslo, 15.mars 2018

Deres ref:

Hørings svar – Utkast til ny lov om behandling av opplysninger i kredittopplysningsvirksomhet

Vi viser til mottatt høringsbrev og høringsnotat i anledning utkast til ny lov om behandling av opplysninger i kredittopplysningsvirksomhet. I det følgende gir vi våre vurderinger i anledning forslaget. Vi stiller oss selvsagt til disposisjon for departementet dersom det er ønskelig med ytterligere utdypning av våre innspill.

Om Virke inkasso

Virke inkasso er Hovedorganisasjonen Virkes bransjeenhet for inkassonæringen.

Bransjeforeningen representerer majoriteten av norske inkassoforetak og har som formål å legge til rette for en profesjonell inkassonæring som utøver sin virksomhet på en måte som er i tråd med samfunnets og myndighetenes forventninger.

Våre overordnede vurderinger

Gjennom stortingsmelding 34 Finansmarkedsmeldingen 2016 -2017 skriver Regjeringen at et velfungerende kredittmarked fremmer vekst og velstand. Det vises videre til at spareprodukter og tilgang til kreditt gir husholdningene økonomisk frihet, og at vissheten om tilgang til kreditt kan ha positiv verdi uavhengig av om husholdninger velger å benytte seg av tilbudet eller ikke. Virke inkasso deler regjeringens forståelse av betydningen av et velfungerende kredittmarked.

Vi tillater oss likeledes å gjøre departementet oppmerksom på inkassobransjen og kredittopplysningsforetakene har et nært og tett samarbeid til gjensidig nytte vurdert i både et samfunns- og næringsperspektiv. På den ene siden benytter inkassobransjen seg av opplysninger som leveres fra kredittopplysningsforetakene for å få økt innsikt i hvordan ulike skyldnergruppen bør håndteres i innfordringsprosessen. Dette bidrar til en bedre og mer profesjonell skyldnerpågang og sørger for høy løsningsgrad.

Motsatt avgir også inkassoforetakene informasjon til kredittopplysningsforetakene som grunnlag for bedre og mer komplette databaser med kredittopplysninger. Det tette samspillet kommer samfunnet til gode gjennom at det kan trekkes bedre slutninger om kredittverdighet i regi av aktører som benytter seg av kredittopplysninger i salgs- og utlånssammenheng. I

Hovedorganisasjonen Virke

Besøksadresse:

Henrik Ibsens gate 90
NO 0255 Oslo

Postadresse:

P.O. Box 2900 Solli
NO-0230 Oslo
Tel +47 22 54 17 00
Fax +47 22 56 17 00

E-post

info@virke.no

Bankgiro

6030.05.18543

Org nr.

970 134 646 MVA

www.virke.no

neste omgang reduserer dette sannsynligheten for mislighold ved utlån, og har følgelig positiv effekt på samfunnets samlede tilgang på kreditt – og de økonomiske betingelsene kreditt tilbys under.

Vurdert i et næringsmessig perspektiv, vil en eventuell situasjon med redusert tilgang på kredittopplysninger (eksempelvis som følge av at enkeltpersoner kan reservere seg mot utlevering av kredittopplysninger) kunne føre til svekket verdiskapings- og sysselsetningspotensial innen de bransjer der det særlig ytes kreditt, eller innen de bransjer der ulike forhold medvirker til at kredittopplysninger er av særlig betydning for vurdering av om det skal ytes kreditt. Det er svært viktig at lovgiver er seg dette bevisst i møte med de reguleringer som foreslås for kredittopplysningsforetak. Vi ber lovgiver også være oppmerksom på vår påpekning av at tilgang til kredittopplysninger i innfordringsprosessen er svært viktig av hensyn til inkassobransjens mulighet til å bedrive profesjonell og effektiv håndtering av forfalte pengekrav – ettersom dette i neste omgang også er av stor betydning for å holde pengeflyten i gang i et samfunn der kreditt får stadig større betydning.

Våre konkrete innspill i anledning utkast til ny lov om behandling av opplysninger i kredittopplysningsvirksomhet gjengis i det følgende.

- **Viktig og riktig med en egen lov om behandling av opplysninger i kredittopplysningsvirksomhet**

Virke inkasso deler departementets oppfatning av at det er hensiktsmessig å fastsette en egen lov om behandling av opplysninger i kredittopplysningsvirksomhet. Først og fremst fordi en egen lov gjør det enkelt og oversiktlig å vite hvilke krav og plikter som følger til et foretak innen denne bransjen.

Likeledes vil en egen lov bidra til å tydeliggjøre kredittopplysningsforetakenes betydning i et samfunnsperspektiv. Dette er viktig all den tid bransjen består av et relativt lavt antall aktører, samtidig som disse aktørene leverer informasjon av høy samfunnsmessig verdi.

Virke inkasso ber departementet sørge for en lovmessig regulering som er fleksibel med hensyn til muligheten for fremtidige tilpasninger av de regulatoriske rammene. Vi ber spesielt om at man gjør en nøye vurdering av hvilke bestemmelser som bør inntas i loven, og hva som kan forskriftsfestes.

- **Inkassobransjen må sikres fortsatt gis anledning til å benytte kredittopplysninger fra kredittopplysningsforetak i innfordringsprosessen**

Virke inkasso merker seg at man i forslag til ny paragraf 15 ønsker å oppstille et krav om at kredittopplysninger bare kan utleveres til den som har saklig behov for opplysningene i samsvar med formålet i lovens paragraf 1, eller til mottakere som har hjemmel i lov til å innhente kredittopplysninger. Av utkast til paragraf 1 fremgår det at formålet med loven er å legge til rette for god behandling av opplysninger om enkeltpersoners og næringsdrivendes økonomiske forhold i kredittopplysningsvirksomhet. Av høringsnotatet fremgår det videre at

«kredittopplysningsvirksomhet skal legge til rette for gode kredittvurderinger i et velfungerende kredittmarked, herunder å motvirke uforsvarlig gjeldsbyrde for den enkelte».

Vi ber departementet sørge for at man gjennom endelig forslag til ny lov legger tydelig til rette for at inkassobransjen fortsatt sikres muligheten til å anvende opplysninger fra kredittopplysningsforetak i forbindelse med innfordringsprosessen. Det kan legges til rette for dette ved at man gjennom paragraf 15 gjør en tilføyelse der det tydeliggjøres at utlevering av kredittopplysninger kan skje til inkassoforetak i forbindelse med foretakenes innfordring av forfalte pengekrav etter inkassolovens bestemmelser. Alternativt ber vi departementet tydeliggjøre at inkassobransjen har et saklig behov for opplysningene i forbindelse med innfordringsprosessen, og at paragraf 15 ikke er til hinder for at inkassoforetakene fortsatt kan anvende kredittopplysninger fra kredittopplysningsforetakene i forbindelse med dette.

- **Tidspunkt for registrering og bruk av inkassoopplysninger må endres**

Gjennom forslag til paragraf 10 er det foreslått videreføring av de gjeldende konsesjonsvilkår for registrering av og bruk av inkassoopplysninger + kredittopplysningsvirksomhet. Dette betyr at krav mot enkeltpersoner ikke kan brukes i kredittopplysningsvirksomhet før en måned etter at inkassator har sendt stevning eller begjæring om rettslige skritt i saken. Virke inkasso mener at en slik videreføring ikke er tilstrekkelig til å oppnå lovforslagets uttalte formål; å legge til rette for gode kredittvurderinger i et velfungerende kredittmarked, herunder å motvirke uforsvarlig gjeldsbyrde for den enkelte.

Tall fra inkassobransjen viser at nær 60% av registrerte inkassosaker løses innen 60 dager, og at hele 94% av sakene finner sin løsning uten å ta sakene videre rettslig. Inkassobyrå vil derfor kunne rapportere viktige og relevante kredittopplysninger på et langt tidligere og mer kritisk tidspunkt i forhold til å gjøre gode kredittvurderinger enn dagens praksis. Dersom inkassoopplysninger kan brukes på dette stadiet, er det mer sannsynlig at man vil kunne forebygge en videre uheldig utvikling for den mindre andelen personer som ikke klarer å gjøre opp sitt krav utover 60 dager.

. Vår anbefaling er at den foreslåtte begrensningen på en måned etter at stevning eller begjæring er sendt, erstattes med en regel som sammenfaller med forslaget mot næringsdrivende, med det unntak at inkassoopplysninger om enkeltpersoner ikke kan brukes i kredittopplysningsvirksomhet før 60 dager etter at inkassator har sendt krav om inndrivelse av gjelden.

Etter vår oppfatning vil vårt forslag gi en raskere mulighet til å benytte inkassoopplysninger i kredittopplysningsvirksomhet, bidra til at beslutningstaker gis enda bedre informasjon som grunnlag for å avslå søknader om kreditt fra personer med latente økonomiske utfordringer, herunder medvirke til å motvirke uforsvarlig gjeldsbyrde hos den enkelte utover hva som følger av nåværende forslag til paragraf 10.

- **Begrensningene som følger av forslag til paragraf 17 bør revurderes**

Av høringsnotatet følger det at departementet ønsker å innta en egen bestemmelse i ny lov (paragraf 17) som gir en registrert enkeltperson rett til å motsette seg at opplysningene om vedkommende utleveres i kredittopplysningsvirksomhet. Virke inkasso ber departementet revurdere hvorvidt denne bestemmelsen bør beholdes i endelig forslag til ny lov. Dette i forlengelsen av de uheldige konsekvensene en slik bestemmelse kan ha i relasjon til lovens formål – å legge til rette for gode kredittvurderinger i et velfungerende kredittmarked, herunder å motvirke uforsvarlig gjeldsbyrde for den enkelte.

Ved at enkeltpersoner kan reservere seg mot utlevering av kredittopplysninger, reduseres beslutningsgrunnlaget hos selger eller kredittyter. Dette medvirker verken til å legge til rette for gode kredittvurderinger eller til å redusere sannsynligheten for at enkeltpersoner påtar seg for mye gjeld. Tvert i mot vil en reservasjonsmulighet, slik den er foreslått i paragraf 17, kunne føre til at personer med allerede uforsvarlig gjeldsbyrde gis tilbud om ytterligere kreditt. Dette i mangel på at det stilles tilgjengelige kredittopplysninger av en profesjonell tredjepart som et kredittopplysningsforetak representerer i kredittsammenheng.

Vi tillater oss også å minne om at man nylig har vedtatt gjeldsinformasjonsloven som har til formål å forebygge og forhindre gjeldsproblemer i befolkningen. Loven gjør det mulig for banker og finansforetak å raskt kunne skaffe seg informasjon om hvor mye usikret kreditt privatpersoner har for å gjøre en mer korrekt kredittvurdering. Det fremstår som lite logisk at det legges til rette for slike gjeldsregistre, med tilhørende utvidet informasjonstilgang for bestemte grupper kredittgivere, samtidig som man foreslår å gi enkeltpersoner rett til å reservere seg mot utlevering av kredittopplysninger.

Vi stiller oss for øvrig bak vurderingene som Kredittbyråenes forening gjør i sitt hørings svar, og ber departementet legge vekt på berørte næringers synspunkter i det videre arbeidet i forbindelse med den nye loven.

Oslo, 15.mars 2018

Iman Winkelman /s/
Leder Virke inkasso

Hanne Riksheim /s/
Leder Virke inkasso lovutvalg